

mŕtve dievča neklame

jay asher

**mŕtve
dievča
neklame**

mŕtve
dievča
neklame
jay asher

slovar

Copyright 2007 © Jay Asher

This edition published by arrangement with the Razorbill, an imprint of Penguin Young Readers Group, a division of Penguin Random House LLC.

Translation © Paulína Feriancová 2017

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2017

ISBN 978-80-556-2706-9

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Z anglického originálu *Jay Asher: Thirteen Reasons Why*, ktorý vyšiel vo vydavateľstve Razorbill, an imprint of Penguin Young Readers Group, a division of Penguin Random House LLC, New York 2007, preložila Paulína Feriancová.

Zodpovedná redaktorka Andrea Cséfalvay Kopernická

Editor Erik Fazekaš

Návrh obálky Beáta Tóthová

Produkcia Dana Klimová

Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava v roku 2017.

Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Cena uvedená na obálke knihy je nezáväzným odporúčaním pre konečných predajcov.

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.sk

Pre JoanMarie

„Pane?“ opakuje znova. „Kedy tam má zásielka doraziť?“

Dvomi prstami si šúcham ľavé obočie, silno. Pulzovanie nabralo na sile.

„To je jedno,“ odpovedám.

Úradníčka preberá balík. Tú istú škatuľu od topánok, ktorú som našiel na verande pred menej ako dvadsiatimi štyrmi hodinami – je prebalená v hnedom baliacom papieri, prelepená priesvitnou lepiacou páskou, presne tak, ako keď som ju dostal ja. Avšak tentokrát s iným menom. Ďalším menom zo zoznamu Hannah Bakerovej.

„Bakerovej dvanásťka,“ mumlem si popod nos. Keď si uvedomím tú iróniu, až ma od hnusu strasie.

„Čo prosím?“

Krútim hlavou. „Koľko to bude stáť?“

Dáva balíček na gumenú podložku a niečo zaťuká na klávesnici.

Na pult pokladám pohár s kávou z benzínovej pumpy a dívam sa na obrazovku počítača. Z peňaženky vyťahujem zopár bankoviek, z vrečka nohavíc lovím mince a dávam ich na pult priehradky.

„Tuším vás tá káva ešte neprebrala,“ konštatuje úradníčka. „Chýba dolár.“

Podávam jej o dolár viac a unavene si súcham oči. Keď si odpijam z kávy, je vlažná a ťažko sa preglga. No potrebujem sa nejako prebrať.

A možno aj nie. Možno by bolo lepšie pretľcť sa dňom v polospánku. Možno je to jediný spôsob, ako dnešok prežiť.

„Na túto adresu by mal doraziť zajtra,“ hovorí. „Alebo pozajtra.“ Hádže balík do vozíka.

Mal som s tým radšej počkať, kým skončí vyučovanie. Mal som Jenny dopriať aspoň jeden deň pokoja navyše.

Hoci si to nezaslúži.

Keď príde zajtra domov, alebo ten ďalší deň, na prahu si nájde balík. Alebo ak sa domov vráti skôr jej mama či otec, alebo niekto iný, možno nájde balík ležať na svojej posteli. A ona sa mu poteší. Aj ja som sa potešil. Balík bez spiatocnej adresy? Zabudol ju niekto napísať, alebo je to náročky? Tajný ctiteľ?

„Chcete potvrdenku?“ pýta sa ma úradníčka.

Krútim hlavou.

Malá tlačiarňička pokladnice aj tak potvrdenku vytlačí. Dívam sa, ako ju úradníčka trhá o zúbkovaný plastový okraj tlačiarne a hádže do koša.

V meste je len jedna pošta. Zaujímalo by ma, či táto úradníčka obsluhovala aj ďalších ľudí zo zoznamu, tých, ktorí dostali zásielku predomnou. Ponechali si potvrdenky ako nejaký zvrhlý suvenír? Schovali si ich do nočného stolčeka? Pripli si ich na nástenku?

Takmer si pýtam potvrdenku späť. Takmer hovorím: „Prepáčte, môžete mi ju, prosím, teda dať?“ Aby som nezabudol.

No ak by som nechcel zabudnúť, urobil by som si kópie z tých kaziet, alebo by som si prefotil tú mapu. Lenže ja už tie kazety nechcem

ani počuť, hoci jej hlas z hlavy nedostanem asi nikdy. A domy, ulice a stredná škola mi celú túto záležitosť budú navždy pripomínať.

Teraz to už ide mimo mňa. Balík je na ceste. Odchádzam z pošty bez potvrdenky.

Hlboko za ľavým obočím mi stále bolestivo pulzuje. Každé preglgnutie je čoraz trpkejšie a čím viac sa blížim ku škole, tým viac mám pocit, že skolabujem.

Chcem skolabovať. Chcem odpadnúť priamo tu, na chodníku, a potom sa odplaziť do brečtanom obrastených kríkov. Pretože priamo za nimi sa chodník stáča a vinie okolo školského parkoviska. Preťína trávnik a vedie priamo do hlavnej budovy. Pokračuje cez predné dvere priamo do vestibulu, kľukatí sa pomedzi zástupy skriniek a tried na oboch stranách, a končí vo vždy otvorených dverách triedy, v ktorej máme prvú hodinu.

Úplne vpred, priamo pred študentami, bude stôl učiteľa, pána Portera. On bude posledný, kto obdrží balík bez spiatočnej adresy. A v strede miestnosti, trochu doľava, bude lavica Hannah Bakerovej. Prázdna.

VČERA HODINU PO SKONČENÍ ŠKOLY

Balík vo veľkosti škatule od topánok je šikmo opretý o predné dvere domu. Naše vchodové dvere majú malý otvor na poštu, nič hrubšie ako kus mydla cez neho neprejde a zostane vonku. Narýchlo načmáraná adresa na obale vraví, že je pre Claya Jensena, tak ho zdviham zo zeme a vchádzam dnu.

Balík beriem do kuchyne a pokladám na linku. Otváram zásuvku a vyberám z nej nožnice. Prechádzam ostrým okrajom po stranách balíka a otváram ho. Vnútri škatule je zmotaná bublinková fólia. Odmotávam ju a nachádzam sedem audiokaziet.

Každá z kaziet má v pravom hornom rohu napísané tmavomodré číslo, pravdepodobne lakom na nechty. Každá strana kazety je očíslovaná iným číslom. Prvá kazeta má čísla jeden a dva, druhá má čísla tri a štyri, potom päť a šesť, a tak ďalej. Posledná kazeta má na jednej strane číslo trinásť, ale na druhej strane nie je nič.

Kto by mi mohol poslať škatuľu od topánok plnú audiokaziet? Kazety už predsa nik nepočúva. Mám si ich vôbec na čom vypočuť?

Garáž! Stereo súprava na dielenskom stole. Tatko ju kúpil na susedskom bazáre skoro za babku. Už je stará, tak mu nevádi, že je po-

krytá pilinami či postriekaná od farby. No najlepšie je, že vie prehrať kazety.

Pred stôl si prisúvam stoličku, na zem hádzem školský ruksak a sadám si. Na stereo súprave stláčam tlačidlo *Eject*. Umelohmotné dvierka kazetového prehrávača sa otvárajú a ja do nich vkladám prvú kazetu.

KAZETA 1: STRANA A

Ahojte, chlapci a dievčatá. Tu je Hannah Bakerová. Živá a vysielajúca stereo.

Nemôžem tomu uveriť.

Žiadne ďalšie vystúpenia. Žiadne opakovania. A tentokrát naozaj žiaden prídavok.

Nie, nemožem tomu uveriť. Hannah Bakerová predsa spáchala samovraždu.

Dúfam, že ste pripravení, lebo sa vám práve chystám vyrozprávať príbeh svojho života. Presnejšie, prečo môj život skončil. A ak práve počúvaš tieto kazety, tak si jedným z dôvodov prečo sa tak stalo.

Čo? Nie!

Nepoviem ti, na ktorej kazete sa stávaš aktérom tohoto príbehu, ale neboj sa, ak ti prišla táto milá škatulka od topánok, tvoje meno sa skôr či neskôr objaví... To ti sľubujem.

Hej! To znie ako vtip. Prečo by mŕtve dievča niekoho vodilo za nos? Odpoveď: Lebo za ruku už nemôže.

Je toto snáď nejaký divný odkaz na rozlúčku?

No tak, veď sa zasmej.

Tak teda nie. Mne to prišlo vtipné.

Než Hannah zomrela, nahrala niekoľko audiokaziet. Prečo?

Pravidlá sú veľmi jednoduché. A sú len dve. Pravidlo číslo jedna: Počúvaš. Číslo dva: Posúvaš ďalej. Dúfam, že nič z toho pre teba nebude ľahké.

„Čo to počúvaš?“

„Mami!“

Vrhám sa na stereo a naraz stláčam niekoľko tlačidiel.

„Mami, vydesila si ma,“ vravím. „Nič také. Len školský projekt.“

Moja odpoveď na všetko. Som do noci vonku? Školský projekt. Potrebujem extra peniaze? Školský projekt. A teraz sú tu kazety od dievčata. Od dievčata, ktoré pred dvomi týždňami prehltilo hrst tablietiek.

Školský projekt.

„Môžem počúvať aj ja?“

„Nepatria mne,“ vravím a špicou topánky súcham betónovú podlahu garáže. „Pomáham len kamošovi. Je to na dejepis. A je to nuda.“

„Tak to je od teba pekné,“ vraví mi. Nakláňa sa poza moje rameno a nadvihuje zaprášený kus látky, starú bavlnenú plienku, ktorá voľakedy patrila mne, aby spod nej mohla vytiahnuť meracie pásmo. Potom ma bozká na čelo. „Nechám ťa na pokoji.“

Počkám, kým zapadnú dvere, a pokladám prst na tlačítko Play. Moje prsty, moje dlane, moje paže, môj krk, všetko je odrazu ako bez života. Bez akejkolvek sily stlačiť čo i len jediné tlačidlo.

Beriem starú plienku a balím do nej škatuľu od topánok, aby som ju nevidel. Kiež by som tú škatuľu, aj sedem kaziet, ktoré v nej boli, nikdy nevidel. Stlačiť *Play* po prvýkrát bolo jednoduché. Úplná hračka. To som ešte netušil, čo si vypočujem.

No tentokrát je to jedna z najdesivejších vecí, aké som kedy urobil.

Stišujem zvuk a stláčam *Play*.

...jedna: Počúvaš. Číslo dva: Posúvaš ďalej. Dúfam, že nič z toho pre teba nebude ľahké.

Keď dopočúvaš všetkých trinásť strán kaziet – pretože každý príbeh má trinásť strán – pretoč kazety, vráť ich do škatule a posuň ich komukoľvek, kto nasleduje po tvojom malom príbehu. A ty, šťastné číslo trinásť, ty si kazety môžeš so sebou vziať rovno do pekla. Záleží na tom, v čo veríš, ale možno sa tam stretneme.

Ak by ste mali chuť porušiť pravidlá, vedzte, že som z kaziet urobila kópie. Tieto kópie budú pekne zverejnené, v prípade, že sa nedostanú do rúk každého jedného z vás.

Toto nebol ledajaký nápad z čistého neba.

To by ste ma podcenili... už zase.

Nie. Neverím, že by si toto naozaj myslela.

Ste sledovaní.

II

Sťahuje sa mi žalúdok, pripravený zvracať, ak by som to dovolil. Na neďalekom stolíku je položené malé plastové vedro, obrátené hore dnom. Ak by som potreboval, dvomi pohybmi by som ho dočiahol, prevrátil a použil.

Hannah Bakerovú som sotva poznal. Vlastne, rád by som ju spoznal viac. Chcel som ju spoznať omnoho viac, než som mal príležitosť. Počas leta sme spolu brigádovali v kine. A nie tak dávno, na jednej párty, sme sa bozkávali. No nikdy sme nemali príležitosť spoznať sa bližšie. A nikdy, ani len raz, som ju nepodceňoval.

Tieto kazety tu nemajú čo hľadať. U mňa nie. To musí byť nejaká chyba.

Alebo zlý vtip.

Priťahujem si k sebe odpadkový kôš. Už som ho síce raz kontroloval, ale pre istotu si ešte raz pozorne prezerám baliaci papier. Niekde tam predsa musí byť spiatočná adresa. Možno som to len prehliadol.

Samovražedné kazety Hannah Bakerovej už kolujú.

Niektó z nich urobil kópie a poslal mi ich ako vtip. Zajtra, keď sa objavím v škole, sa na mne niekto bude dobre zabávať, alebo sa len uškrnie a odvráti zrak. Aspoň zistím, kto to bol.

A potom? Čo urobím potom?

Neviem.

Skoro by som zabudla. Ak si na zozname, máš aj mapu.

Baliaci papier hádzem späť do koša.

Som na zozname.

Pred pár týždňami, len niekoľko dní predtým, ako Hannah pojedla tabletky, niekto vhodil cez škáru v mojej skrinke akúsi obálku. Bolo na nej červenou fixkou napísané: TOTO SI UCHOVAJ – BUDEŠ TO POTREBOVAŤ. Vo vnútri bola poskladaná mapa mesta. Približne desať červených hviezdíčiek označovalo rozličné miesta po meste.

Na základnej škole sme takéto komerčné mapy používali na to, aby sme sa naučili niečo o severe, juhu, východe a západe. Malé čísielka zaznačené na mape sa zhodovali s menami firiem vytlačenými po stranách mapy.

Mapu od Hannah som so sebou nosil v ruksaku. Chcel som ju v škole ukázať deckám a spýtať sa, či ju dostal aj niekto iný. Aby som

zistil, či dakto nevie, čo to má znamenať. No po čase som mapu založil knihami a zošitmi a úplne na ňu zabudol.

Až do tejto chvíle.

Na kazetách budem spomínať rozličné miesta rozmiestnené kade-tade po našom milovanom mestečku. Tie budete navštevovať. Nemôžem vás síce prinútiť, ale ak sa budete chcieť dozvedieť viac, tak sa vydajte po miestach označených hviezdíčkou. Alebo, ak chcete, mapu rovno vyhodte, a ja sa to nikdy nedozviem.

Ako znie z reproduktorov hlas Hannah, cítim váhu ruksaku opretého o moju nohu. Vo vnútri, pokrčená niekde na samom spodku, je jej mapa.

Alebo sa to možno dozviem. Vlastne vôbec netuším, ako to celé so smrťou v skutočnosti funguje. Ktovie, možno práve teraz stojím za tebou.

Nakláňam sa dopredu a opieram sa lakťami o pracovnú dosku. Kladiem si tvár do dlaní a prstami si prechádzam pomedzi nečakane vlhké vlasy.

Sorry. To nebolo fér.

Ste pripravený, pán Foley?

Justin Foley. Štvrták. Prvý chalan, s ktorým sa Hannah bozkávala.

Ale odkiaľ to viem?

Justin, zlatko, s tebou som zažila svoj prvý bozk. Tvoja dlaň bola úplne prvá, ktorú som držala. No nebol si nič viac, len priemerný chalan. A nevravím to preto, aby som bola odporná. Fakt nie. Bolo však v tebe niečo, čo vo mne vzbudilo potrebu byť tvojím dievčaťom. Dodnes vlastne neviem, čo to bolo. No bolo to tam... a bolo to neuveriteľne silné.

Ani o tom nevieš, ale pred dvomi rokmi, keď som bola prváčka a ty druhák, zvykla som ťa sledovať a chodiť za tebou. Počas šiestej hodiny som brigádovala v kancelárii, ktorá kontroluje dochádzku žiakov,

takže som presne vedela, kde máš práve hodinu. Dokonca som si tvoju rozvrh okopírovala, myslím, že ho tu niekde stále mám. Keď sa budú hrabať v mojej pozostalosti, pravdepodobne ho vyhodia, mysliať si, že na zamilovanosti nejakej prváčky nezáleží. Alebo záleží?

Áno, mne záleží. Musela som sa v spomienkach vrátiť až k tebe, aby som svojmu príbehu našla ten správny úvod. Tu sa to naozaj začalo.

Tak kde som na zozname, medzi týmito príbehmi, ja? Som druhý? Tretí? Ako príbeh bude napredovať, začne sa zhoršovať? Vravela, že šťastlivec s číslom trinásť si kazety so sebou môže odniesť do pekla.

Keď si vypočuješ všetky kazety až do konca, Justin, dúfam, že pochopíš, akú rolu v tom hráš. Môže sa zdať, že je bezvýznamná, no je podstatná. Nakoniec, všetko je podstatné.

Zrada. Je to jeden z najhorších pocitov.

Viem, že si nemal v úmysle ma zradiť. Pravdupovediac, myslím si, že väčšina z vás, čo teraz počúva, si zrejme vôbec nebola vedomá toho, čo robí – čo naozaj koná.

Čo som urobil, Hannah? Lebo to fakt neviem. V tú noc, ak je to tá noc, ktorá si myslím, že to je, to bolo zvláštne rovnako pre mňa, ako aj pre teba. Možno pre mňa viac, keďže doteraz neviem, čo sa vlastne, do pekla, stalo.

Naša prvá červená hviezdička na mape sa nachádza na C4. Prstom nájdite C a posuňte ho dolu na 4. Presne tak, ako by ste hrali lodičky. Keď dopyčujete túto kazetu, mali by ste sa tam vybrať. V tom dome sme boli len krátko, leto predtým, ako som nastúpila do prvého ročníka, ale je to miesto, kde sme bývali, keď sme sa do mestečka nastahovali.

A tam som ťa prvýkrát zazrela, Justin. Možno si na to ešte spomenieš. Bol si zamilovaný do mojej kamarátky Kat. Škola sa mala začať až o dva mesiace a Kat bola jediná osoba, ktorú som tu poznala, lebo bývala hneď vedľa. Povedala mi, že si bol celý predchádzajúci rok do

nej buchnutý. Nie doslovne – údajne si na ňu len civel a akože náhodou do nej vrážal na chodbách školy.

Boli to náhody, nie?

Kat mi prezradila, že na konci školského roka si v sebe nabral odvahu urobiť viac, ako len zízať a vrážať do nej. Vy dvaja ste vraj spolu tancovali na každý sladák. A už čoskoro, ako mi povedala, ti chcela dovoliť, aby si ju prvýkrát pobozkal. Úplne prvý bozk jej života! Aká pocta!

Tie príbehy musia byť zlé. Fakt zlé. To musí byť ten pravý dôvod, prečo sa kazety posúvajú od jedného k druhému. Zo strachu.

Prečo inak by niekto posielal ľuďom kôpku kaziet, v ktorých ich obviňuje z vlastnej samovraždy? Normálne by to nik nespravil. No Hannah chce, aby sme si všetci na jej zozname vypočuli, čo má na srdci. A my urobíme, čo po nás chce, budeme si navzájom posúvať kazety, aby sa nedostali do rúk ľuďom, ktorí nie sú na zozname.

„Zoznam.“ Znie to ako nejaký tajný klub. Exkluzívny klub.

A z nejakého dôvodu som jeho členom.

Chcela som vedieť, ako vyzeráš, a tak sme ti, Justin, zavolali od nás z domu a pozvali ťa k nám. Volali sme ti od nás, lebo Kat nechcela, aby si vedel, kde býva... aspoň zatiaľ nie... hoci jej dom stál hneď vedľa.

Hral si nejakú loptovú hru – neviem, či to bol basketbal alebo bejzbal, či čo – nemohol si jednoducho prísť hneď, až neskôr. A tak sme čakali.

Basketbal. V to leto sme ho hrali viacerí, dúfajúc, že sa dostane do školského družstva. Justin, hoci bol len druhák, už mal svoje miesto v školskom družstve isté. Takže mnohí sme s ním v to leto hrali, v nádeji, že sa od neho trochu priučíme a zdokonalíme. A niektorým sa to dokonca podarilo.

No niektorým z nás sa to, nanešťastie, nepodarilo.

Sedeli sme v mojom sklenom výklenku, hodiny sme sa rozprávali, keď ste zrazu, ty a tvoj kamoš – ahoj, Zach! – kráčali hore ulicou.

Zach? Zach Dempsey? Jediný raz, kedy som videl Hannah a Zacha spolu, aj keď len na chvíľu, bolo v tú noc, čo som ju stretol prvýkrát.

Pred mojím starým domom sa zbiehajú dve ulice do tvaru obráteného T, takže ste obaja kráčali stredom cesty priamo oproti nám.

II

Počkať. Počkať. Potrebujem popremýšľať.

Zo stola zoškrabávam zaschnutý flak oranžovej farby. Prečo to vlastne počúvam? Prečo sa vôbec tomuto vystavujem? Prečo radšej nevyberiem kazetu z prehrávača a nevyhodím celú škatuľu aj s obsahom rovno do koša?

Preglgam. Cítim, ako ma v očiach začínajú páliť slzy.

Pretože to je hlas patriaci Hannah. Hlas, o ktorom som si myslel, že ho už viac nebudem počuť. Nemôžem to vyhodiť.

A tiež pre pravidlá. Dívam sa na škatuľu ukrytú pod starou plienkou. Hannah povedala, že z každej kazety vyrobila kópiu. A čo ak nie? Možno, ak by som to celé zastavil, ak by som kazety neposunul ďalej... Jednoducho by to skončilo. A nič by sa nestalo.

No čo ak je na tých kazetách niečo, čo by mi mohlo ublížiť? Čo ak to nie je blaf? Potom bude zverejnená druhá séria kaziet. To povedala. A každý si bude môcť vypočuť, čo na nich je.

Fliačik farby sa zo stola odlupuje ako chrasta.

Kto by bol ochotný skúsiť, či neblafuje?

Prekročil si jarok a položil nohu na trávnik pred domom. Môj otec nechal zapnuté zavlažovanie celé ráno, takže tráva bola mokrá a klzká, tvoja noha sa šmykla dopredu a spadol si. Zach zízal do okna, aby lepšie videl na Katinu novú priateľku – v podstate tvoju budúcu – potkol sa o teba a pristál na zemi hneď vedľa.